

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
nyelvére 1 forint 25 kr., fél évre 2 forint 50 kr., egész évre 5 forint.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel

Közlekedési politika.

A nagy alföldi tranzverzális műút elkészült, zárókötvet vasárnap tették le Félegyházán, ezzel ünnepélyesen megnyitották a nagy cerimóniára lejtött Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter is a magyar Alföldre, kísérve az ő hűségese munkatársai, a minisztérium főbb tisztviselői, fogadva lelkesen a helyi hatóságok által. A lapok hasábjait irnak a miniszter lelkes fogadásáról, meg arról a sok-sok beszédről, mely hivatalos ajkakon a dicsőítésére ez alkalommal felhangzott, és arról is elég szaporabeszédiek, hogy és miként háritotta el magától Hegedűs miniszter a reá bő áldással hulló magasztaló dicsőreketet.

Minket, megvalljuk, a félegyházi miniszterfogadás ünnepélyében e beszédek közül csak három érdekel, — az, melyet a miniszter Félegyházán, a nagy mű utolsó kalapácsütések mondott, az, melyet Csátó Zsigmond dr., vármegyénk alispánja az illusztris vendéget a megye határánál üdvözölte és a miniszternek ez üdvözölbeszédre adott válasza.

A műút zárkó — letétele előtt ugyanis Holló Lajos orsz. képviselő üdvözölte a minisztert a nagy magyar Alföld nevében és Hegedűs Sándor, miután ezt megköszönte volna, így szólt:

Azért hiatok ide, hogy zárkóvet tegyek le. Nem zárkó ez, hanem egy kiindulási pont, nem egy művet fejezünk be, hanem egy műnek kezdetén vagyunk. Ez a köfordulópont is, amely az Alföldnek úthálózatában és nemzetgazdasági életében jelentékeny változást kell, hogy előidézzen, — mert mikor a kátyuban, a sárban elakad a kocsi, az a legborzasztóbb átok az ember tevékenységi képességére, hiszen az ember ekkor először kénytelen magát átadni a tehetetlenségnek. Amint az emberek hozzá vannak szokva ahhoz, hogy nem tudják: mikor hová érkeznek meg, hogy saját erejükben hibába bíznak, annak egy haszontalan sár is képes gátat vetni; amint a család nem tudhatja, mikor látja ismét az úton levő családapát, a munkás a gazda, az iparos nem számíthatja ki: hová, mikor érkezik, — akkor lehetetlen hogy rendszeres tevékenység és szorgalom fejlődjék ki, lehetetlen, hogy az emberi akarat erő fokozódjék és érvényesüljön mindenütt, ahol érvényesülnie kell. Pedig az akarat az, mely a nemzetek erejét és felvirágzását biztosítja és az akaratnak pillanatnyilag két érvényesülnie, — amikor kiszámítottuk, akkorra ott kell lennie, úgy kell bekövetkeznie és minden akadály, mely ennek útjában áll, elhárítandó. Erre vannak hivatva a törvényhozás, kormány, hatóságok és egyesek egyaránt, mert a haladás abban áll,

hogy útjaink elől a nehézségeket távolítsuk el.

... Ez a zárkó az Alföldre nézve nemcsak azt jelenti, hogy egy útonj és biztos a közlekedés, hanem azt is jelenti, hogy a nemzetgazdasági tényezőnek az a szerencsés összekötés, amely elvezetett eddig a zárkóig, még fokozottabb mértékben kell, hogy érvényesüljön a jövőben és nem szabad, hogy szüneteljen mindaddig, míg az Alföldnek minden jogosult igénye kielégítve nem lesz. ... Azt hiszem, hogy ez a zárkó áldást fog hozni az Alföldre nemcsak azért, mert most egy útát fejezett be, hanem azért is, mert kiltást nyújt oly nemzetgazdasági tevékenységre, amely nemzedékről nemzedékre fokozódik, mindig rendszeres, egyetértő összeműködésre bírja a nemzetet és a vidék lakosságát. Ebben a reményben, ennek a biztos tudatában fogom ezt a zárkóvet letenni, Istennek nevében, a király dicsőségére, a haza javára, a vidék és a város felvirágzására.

Ezt mondta Hegedűs miniszter és mi ezekben a magas szárnyalású szavakban nem frázist látunk, olyant, mely nálunk minden ünnepélyes alkalmakkal elől a lényeg, hanem látjuk és látni akarjuk egy ambiciózus, tetterős ember munkatervének megnyilatkozását.

Alföldünk tagadhatatlanul mostoha gyermeke volt ez ideig minden kormányoknak minden téren és tekintetben. Magunkra hagytak bennünket, boldoguljunk ahogy tudunk. És különösen közlekedési tekintetben maradtunk el messze, nagyon messze hazánk olyan más vidékei mögött is, melyek szintén szűkölködnek kőben, melyeken tehát az útakat a járhatatlan kátyúból kiemelni, nem csekély áldozattal járt.

A mi nálunk a közlekedésügy javítása érdekében az utolsó évtizedben történt, azt a keveset a törvényhatóságok szinte emberfölötti anyagi megerőltetése hozta létre. Így építette ki Békés vármegyéje a maga műútait, így vett vármegyénk is 600000 forintos kölcsönt a nyakába, hogy vagy 40—45 kilométert kiépíthessen úthálózatából s így csináltunk további 328000 forint adósságot, hogy vasútunkat megépítsük. Az állam gyámolító keze ez utóbinál is szűk marokkal mérte nekünk a segítséget, a műútépítéseknel Csongrád is Békés is egészen a maga erejére maradt utalva.

Végre, végre az utolsó 3—4 év alatt észrevették fent a nagy magyar Alföldet is. A közlekedésügyi, közmívelődési és nemzetgazdasági országos politika sulypontja — nemzeti irányba terelődve, — hozzánk helyezkedett át. A magyar közlégek iskoláit államo-

sítani kezdték és kiépült a nagy alföldi tranzverzális műút, mely vidékünket metszve, Bajától Arad vármegyéig keresztezi a magyar Alföldet, hogy közlekedési főere legyen az azon átfutó vasútvonalaknak.

És a miniszternek a nagy mű zárókötételekor mondott hazafias beszédeből biztatást, bátorítást olvasunk ki arra, hogy ez csak kezdőpontja a további alkotásoknak, melyek együtt és egyenként mind egy közlekedési politikát fognak szolgálni, azt, hogy a magyar Alföldet kiemeljék elmaradottságából, bevigyk a nagy világforgalomba, hogy gazdasága kincsei teljesen érvényesülhessenek a nemzetgazdaságban.

Bizakodásunk pedig annál hatalmasabb, merthogy Hegedűs miniszter nem állapodott meg a zárókötéttelénél elmondott beszéde általános jellegű kinyilatkoztatásainál, hanem tovább ment ennél, mikor kint az ütszemlénél, vármegyénk alispánja előtt határozott ígéretet is tett a csongrádszentesi Tisza-híd mielőbbi kiépítésére.

Csátó Zsigmond dr. alispán ugyanis, mikor a csongrádi útszakaszon a minisztert vármegyénk közönsége nevében üdvözölte, hangsúlyozta annak közgazdasági szükségét is, hogy Csongrád és Szentes közt a tiszai híd mielőbb kiépüljön és a miniszter válaszában kiemelte, hogy maga is érzi, tudja, miszerint e hid kiépítése nélkül a tranzverzális műút nagy munkája nem betegezett egész, mert abból a hid, mint összekötő lánccssem hiányzik.

Igéretet is tett, hogy — amint a törvényhozás az ehhez szükséges összeget rendelkezésére bocsátja, fognodját fogja képezni e hid megépítése.

Csongrádvármegyének egy régi hő dhajtása teljesülne ezzel és közlekedési politikánknak nagy lökést adna előre a hidépítés eszméjének megvalósulása, természetes hát, ha igaz szívvel kívánjuk: hogy Hegedűs miniszter áldásos munkáját vidékünk javára soká, a végbeefezésig folytathassa.

Törvényen kívül. Nem szokásunk a mások háziügyeivel foglalkozni. A sajtónak nem is ez, hanem csupán az a feladata és kötelessége, hogy közügyeket tárgyaljon, — magánügyeket pedig csak akkor és annyiban, amikor és amennyiben azok a közdolgokkal szinte elválaszthatatlanul összeszővődnek.

Természetes, hogy kötelességünket így fogva fel, semmi köztünk nem lehet a Simáék adósságaihoz és ahhoz sem: kielégítik-e vagy nem és hogyan a hitelezőjeiket? Őddág, amíg ezeknek az ügyleteknek a lebonyolítása az erre egyedül hivatott három tényező: a hitelező, adós és a végrehajtó bíróság: szűk körében mozog, ma sem foglalkozunk hát a Simáék adósságaival; — de — nem tehetünk róla, — ők maguk keverik bele a privát dolgukat a közdolgokba akkor, mikor minduntalan úgy akarják feltüntetni a szorongatott helyzetüket, mintha őket a közhatalmú parancsra üldöznék a hitelezők s azok jogi képviselői, természetesen hát, hogy közkérdést csinálnak a házigyűlésben, mellyel ezek szerint enn y i b e n foglalkozni kötelességünk.

Szentesen évenként vagy 400—500 bírói végrehajtást eszközöltek a hitelezők adósaik ellen, 1—2 kereskedő csődbe is jut a mostoha üzleti viszonyok mellett minden esztendőben. A lelkiismeretes ügyvéd, hogy megbizója érdekeit minden eshetőségre megóvja, nem egy esetben szoros zár alá veszi a bíróság lefoglalt ingóságait és azokat egy zárgondnok őrizetére bizza sőt nem ritka az olyan eset sem, melynél ingatlanra, földre rendeltetik ki a végrehajtató ügyvéd zárgondnokot, aki aztán a földet bérbeadásra hirdeti, a terményt betakarítja és elis árverezi.

És soha sem Szentesen, sem egyebűt eszébe nem jutott eddig senkinek, politikai tőkét kovácsolni a maga anyagi tönkretűléséből és azt hazudozni a világnak, hogy ő politikai üldözött, ezen kell elpusztulnia, ezért akarja rajta a hitelezője minden áron bevasalni a maga követelését.

Simá Ferencé a dicsőség, hogy a politikailag üldözött közadósok típusát Magyarországon megteremtette. Kétes értékű dicsőség, melyet senki józan észsel nem irigyelhet tőle.

Ime most is egy esete, mellyel felkarbácsolja a szenvedélyeket. Ő vagy a felesége — hiszen ez mindegy — tartoznak egy budapesti tanárnak ezer néhány száz forinttal. A tanár Bochor Károly perel, a pert megnyeri s mert nem fizetnek, végrehajtást kér az adósai ellen, melynek foganatosításával a szentesi ügyvédjét bizza meg.

Az ügyvéd — mert ez kötelessége — védi a fele érdekeit, végrehajtást vezet Simáék ellen s mert Simáné az adós, ott keres kielégítést, ahol találni is reméli azt: a könnyvnyomdában.

Kié a könnyvnyomda? — ez nem tartozik reá. Ha nem Simáné, a jogos tulajdonos indíthat igényt. De az ügyvédnek azt kell hinnie, hogy a Simáné, mert a Csongrád megyei Ellenzékek című lap impressziója úgy szól, hogy azt a Csongrád megyei Ellenzékek könnyvnyomdájában nyomják, a Csongrád megyei Ellenzékek pedig, mint szintén a lapon nyomtatva áll, a Simá Ferencé tulajdona.

Ezer foglalási eset közül egy sincsen, melynél a foglaltató felépés ügyvéd ugyanígy ne járna el és nincs egyetlen egy sem, melynél az adós az ügyvédet azzal gyanúsítaná, hogy politikai üldözés eszközül szegődött.

Simáék on nem szabad adósságot behajtani, ők — törvényen kívül állanak. Miért? Talán a hitelezők megannyian tanácsot ulnek Csongrád megye főis-

pánjával, hogy Simáék at egzekválják? Vagy talán a főispán segített Simának örült költségei kielcsaknem másfél száz ezer forint adósságot csinálni csak azért, hogy aztán politikailag tönkre tegye?

Hig felesű emberek elhíhetik ezt is amaz is, hiszen nincsen olyan örület a világon, melyben egyes buta emberi ész meg nem hisz. De aki egy kicsit megőrzi a hidegvérét és józan fejjei gondolkodik: annak lehetetlen rá nem jönnie arra, hogy itt voltaképpen egy szörnyűséges politikai szédéljéssel állunk szemben, mely a hiszékenyek korlátolt észére spekulál, hogy magát mindenben, még a magakovácsolta bukásában, szerencsétlenségében is mártírnak tüntesse fel és minél tovább éljen szerencsétlen, könnyen hívó áldozattal végződjön.

Bochor Károly budapesti egyetemi tanár foglaltat Simáék nál: mi köze ehhez a közigazgatási hatóságoknak vagy a főispánnak?

A hitelező a pénzéhez akar jutni, ügyvédjének kötelessége, érdekeit minden törvényes eszközzel megóvni és ha az adós ellen szegül: karhatalmat rekvírál.

Ennyi az egész. Ez történt Simáékkal s ez történik más adósokkal is. Egyetlen erőszakoskodás sem, mert hiszen, amint éjjel 10 órákor a felperes követelését az ügyvédnél kiegyenlítették, rögtön meg is szüntetett minden további eljárást, holott ha erőszakoskodni akar, éjjel szoba sem áll velük. De az aztán csak Simáék kal történik, hogy törvényen kívül helyezik magukat s hogy ezt megtehetik, ez szomorúan igazolja a tény, hogy mi bizony még nagyon messzire esünk attól, hogy igaz jogállam legyünk.

Mezőgazdaságunk jövője.

Ideje volna már, hogy a nagy magyar Alföld úgy fogja fel saját gazdasági érdekeit, hogy azok csakugyan az ő különleges érdekei, nem pedig Csáky szalmája.

Az állattenyésztés terén mutatkozik is némi érdeklődés, de ez nem vonhatja maga után az általános gazdasági fellendülést. Példa erre éppen Szentés és Vasárhely példája, ahol a lótenyésztés terén igazan haladás mutatkozik, de aztán egyéb gazdasági tekintetben olyan nagy az elmaradottság, mintha legalább is a 30—40 év előtti időket élénk ma is.

Az alföld, néhány uradalomtól eltekintve, tudvalevően túlnyomó részében kisbirtokosok kezében van, akik már birtokuk csekély terjedelménél fogva sem üzhetnek nagyobb állattenyésztést, különösen lónemesítést nem. Ezek a kisgazdák pedig évtizedek óta várnak valami mentőeszközre, mely őket a végpusztulással fenyegető válságból kiszabadítsa.

A kisgazdák gazdasági rendszere a szó szoros értelmében a 40 év előtti s hogy a most fentfogló körülmények mellett további 40 év alatt megváltozzék: erre éppen semmi kilátás sincsen.

Ha tehát a birtok szabadad tétele óta szakadatlan mulasztásokat követünk el a kisgazdákkal szemben, amivel érdekeiket soha úgy karoltuk fel ahogy kellett volna, iparkodjunk őket legalább ma kiragadni a maradiságból és ne engedjük, hogy 20—40 évig tovább nyomorogjanak.

Ahol a helyes tárgyazási és takarmánytermelési rendszer mellett a búza és egyéb termények természetlag megkésztvezetni lehetne, bizony elszomorító körülmény, hogy a termés mennyisége évről-évre csekélyebb és jóformán felére redukálódik az eddigi termésatlagnak.

Ha csak 20 év alatt milyen rengeteg összegre rug az a pénz, mely nembánomságunk miatt a kistermelők markából kiszo-

ruk, nem könnyű kiszámítani; de bizonyos, hogy így általános gazdasági jólétünket emelni nem lehet. Pedig eleven, pezsgő gazdasági életet teremteni az Alföldön: nem lehetetlen feladat s ennek megvalósítása eddig is csupán az erre illetékes vezető elemek jóakarátán múlt, azon fog múlni ezután is, ha a régieben marad mindén.

Mint mar többször kifejtettem, gazdasági iskolázás nálunk célhoz nem vezet; nagyon sokat és nagyon sokáig kell előbb gyakorlati alapokra fektetett rendszerrel meghonosítani olyant, amit eddig az iskolák udvöt nyújtó rendszerétől tartak.

Ha a vezetésre hivatott egyének úgy látnák és hallanák mint én, hogy a kisgazda mibe nézi és hogy nyilatkozik a gazdasági és földműves-iskolákról, akkor rég lettek volna ezek számának szaporításáról, hanem fenhagyásának valaniit a jövő évszavadnak is, amikor esetleg már nagyobb tömegek érdeklődését lehet ilyen szakiskolák mellett felkelteni.

Nekünk, ha gazdasági életünket gyorsabb tempóban akarjuk fejleszteni, gyakorlati példaadással kell oktatnunk és ahol még ez sem használ, törvény erejével kell megváltoztatnunk a mai rendszert, melyet ha meg nem buktatunk: megbukunk magunk úgy, hogy gazdasági életünk mankóra szorul.

A szegedi orsz. gazd. kiállításakor tartott gazdakongresszuson céloim volt előadni a kisbirtokosok gazdasági rendszerének reformját; nem rajtam múlt, hogy ezt a tárgyszorozatba fel nem vették, pedig ez nem halálatlan tárgy s akár 8 napig is el lehet fölötté elmélnedni a helyett, hogy a kisbirtok boldogulásának csak egy vagy más ága fölött tárgyalgattak.

Röviden előadva, a következőket tartanám szükségesnek a gazdasági rendszer reformtervezésébe felvenni:

1.) A kisgazdák hitelügyének rendezését úgy, hogy ez mielőbb megtörténjék s könnyen hozzáférhető, hosszú lejáratú kölcsönt biztosítson nekik.

2.) A három nyomású ósdi gazdasági rendszer azonnal való eltörését takarmánytermelés meghonosításával és a tárgykezelés szigorú előírásával.

3.) A föld megművelésének (szántás, fogsolás, boronálás, hengercelés, ásás, kapálás, rigolozás) lehetőleg szabályos eszköz-lését.

4.) Ahol ez célszerűnek mutatkozik, kereskedelmi növények (kender, komló, cukorrépa, gyógyfüvek) termelésének behozatalát.

5.) A fajbaromfi és tojástermelésnek a lehető legnagyobb arányban való foganatosítását.

6.) A méhészet felkarolását és végre 7.) a jószágtenyésztést, szigorúan ellenőrzött formában.

Ha törvényes eszközökkel módját tudjuk ejteni annak, hogy a szerb tövis vagy acat irassék, szigorúan, sőt büntetés terhe alatt meg tudjuk hagyni, hogy a hernyókat és vérteteket pusztítsak, — miért ne tudnánk — ha szükséges — a kisgazdáknak szabályos szántást, vagy jószágtenyésztést törvényerővel előírni?

Azt hiszem azonban, hogy erre 1—2 évi gyakorlati példaadás mellett szükség sem lenne, sőt ha vagy 3 évtized előtt kezdtek volna meg a kisgazdák érdekeinek gyámolítását, ma már javarészek egy-egy kis mintagazdasággal bírna a maga öröme s az ország büszkeségére.

A szegedi orsz. gazd. kiállításán, mely — mint ezt mindenki elismerheti — fényes erkölcsi sikerrel záródott, vajon hány kisgazda terményeit mutatta be? Bizony-bizony alig egyét s hogy így volt, ez bizonyítja szomorúan, milyen keveset törődünk az ő ügyükkel-bajukkal.

Úgy vagyunk vele mint a rossz eseléd, hogy soha se ott fogjuk meg a dolgot végét, ahol kellene. Magasan szárnyalnak az eszmék mindég cifra szavakban, de tenni, cselekedni nem tudunk soha.

Ha már máshonnan segítséget nem kapnak a kisgazdák, a gazdaköröknek, gazd.

egyesületeknek volna — szerintem kötelességük, hogy megszívleljék, amiket itt elmondtam és a saját hatáskörükben foglalkozzanak a dolgokkal, melyek gyakorlati kivételével sok áldást hozhatnának a vidékükbeli kisgazdaságokra.

A sajtó szava hatalmas és alkalmas ez-köz arra, hogy a feltélességen elmerült, alvó emberek felkeltjük, tettekre serkentjük és mezőgazdaságunk érdekében kívánatos, hogy a sajtó minél többször foglalkozzék ezzel az érdekekkel; meg is történik ez, senki nem tagadhatja. De addig, míg ezen cikkemben megszabott módosítások loganatosítva nem lesznek, bizony nem változik semmit a mi alföldi gazdasági rendszerünk, hanem marad mindenképpen olyan, amilyen volt már ötven év előtt is.

Bernátsky János.

Ujdonságok

Szentes, 1899. november 15.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Ez évben csak a vármegye két választókerületében volt szükséges pótválasztással betölteni I—II megyebizottsági tagsági helyet, mindkettőt Szentesen, még pedig az I. és II. alválasztó kerületben. A f. hó 14-én volt ez a választás, tekintettel arra, hogy csak egy helyre történt, különösen az I. alválasztó kerületben a szavazó polgárok elég élénk részvételével, mert mintegy 125 szavazatot adtak le a 300-ból, tehát a szavazatjogosultsággal bírók csaknem fele leszavazott. Megválasztva itt M o l e c z Lajos lett csaknem 4 szerez sőtöbbséggel, az ellenpárti jelölt V a r g a Béni ellen. A II. alválasztó kerületben nem volt küzdelem. A felsőpártiak meg akarták tenni S i m á n k a z t a politikai szöveget, hogy ismét rászavazzanak, hát nem is iparkodott senki, megzavarni ezt az ártatlan örömet. Így aztán S i m a mellett még ifj. V á r a d y Lajos kapott vagy 10 szavazatot s azonkívül még néhány jelölt I—II vokost, a többi S i m a Ferencre esett. Hogy ellene jelöltet nem állítottak: okosan tették. Ha ellenkező cselekszenek, bizonyos, hogy tellármázzák ismét a világot azzal, milyen n a g y d i a d a l t ültek a választásnál a S i m á t b á l v á n y o z á s i g s z e r e t ő n é p a k a r a t á b ó l, a hatalmi erőszak minden aránykodása dacára is. A m o n d v a c s i n á l t, mesterséges dialókból elég volt talán már és ártalmatlan kedvtelésükben kár volna megzavarni azokat, akik — láthatja mindenki — csak úgy és akkor fognak kijózanodni a bálványimádásból, ha mindenükből kifosztattak.

— **Hegedűs miniszter az Alföldön.** H e g e d ű s Sándor kereskedelemügyi miniszter, több főtisztviselője és néhány orsz. képviselő társaságában, f. hó 12-én érkezett Fegyverházára, hogy ünnepiesen letegye zárókövét a nagy alföldi tranzverzális műútnak, melynek építését elődje alatt kezdték meg és az ő minisztersége idejében fejezték be. A minisztert a fegyverházi indulóhazánál, nagy néptömeg élén a város polgármestere fogadta és üdvözölte, az Alföldön időzése egész ideje alatt pedig szakadatlan ünneplés tárgya volt. H e g e d ű s Sándor szerényen elhárította magától a magasztaló dicséreteket és kijelentette, hogy ő nem annyira hosszú, mint inkább hasznos miniszterségre törekszik. A záróköv ünnepies letétele után a miniszter és kísérete kocsiakra ültek, hogy a műút Fegyverháza és Csongrád közt eső szakaszát megtekintésük és itt, vármegyénk határán C s a t ó Zsigmond dr. alispán üdvözölte a kegyelmes urat Csongrád megye törvényhatósága névé-

ben, beszédébe beleszóvón azt is, hogy a monumentális útépités akkor lesz csak befejezett egész mű, ha vármegyénk régi jogos kívánása is teljesül és a tiszai hidat is kiépítik. A miniszter az üdvözlő beszédre adott válaszában hangsúlyozta, hogy maga is meg van győződve e hidépítés elodázhatlan szükségességéről, mert nézete szerint is ez képezi a nagy műút összekötő láncaját, mely nélkül az egész alkotás csak befejezetlen fél-munka maradna. Meg is ígérte, hogy amint a törvényhozás a szükséges anyagi eszközöket rendelkezésére bocsátja, azonnal megépíteti a hidat. S minthogy tudvalevő, hogy a miniszternek csak akarnia kell és megkapja ezeket az anyagi eszközöket, remélünk lehet, hogy a hid mielőbb ki i. épül.

— **Lakos polgármester fegyelmi ügye.** Néhány hét előtt adtunk róla hírt, hogy a pénzügyminiszter, a szegedi pénzügyigazgatóság panaszra folytat fegyelmi vizsgálatot rendelt el L a k o s Imre dr. polgármester ellen, akit a pénzügyigazgatóság azzal vádolt, hogy egy italmérési engedély ügyében h a m i s h a t o s á g i b i z o n y i t v á n y t állított volna ki. A pénzügyigazgatóság ugyanis azt állította, hogy a polgármesteri hivatal röviddel ezelőtt egy szentesi polgár részére, mikor az italmérési engedélyért folyamodott, olyan erkölcsi bizonyítványt állított ki, hogy az illető egy ízben fogsággal volt büntetve, majd pedig a f. év tavaszán u g y a n e z e n p o l g á r r é s z é r e, hasonló esetben azt adta erkölcsi bizonyítványul, hogy fedhetlen előéletű, becsületes, büntetlen polgár. C s a t ó Zsigmond dr. alispán ebben az ügyben tegnap tartotta meg a polgármester ellen a fegyelmi vizsgálatot, melynél L a k o s polgármesternek nagyon könnyű volt védekeznie. Kijelentette ugyanis, hogy pénzügyigazgatóság vádjá egyszerűen nem igaz, mert ő az illető polgárnak sem ez év tavaszán, sem máskor nem állított ki olyan erkölcsi bizonyítványt, amelynek kiadásával a pénzügyigazgatóság vádolja. A bizonyítás se volt éppen ördögös mesterség. Kikeresték az akták közül a panaszolt bizonyítványt, elolvasták és rögtön kitudt, hogy a polgármester ebben az illető polgár által alkalmazott i t c s r e állította ki azt az erkölcsi bizonyítványt, a rendőrség jelentése alapján, hogy az az egyén fedhetlen előéletű és büntetve nem volt. Hogy ilyen bizonyíték mellett mi lesz a fegyelmi ügy vége: könnyű elképzelni.

— **Asszonyverekedés a temetőben.** Egy anya meg a lánya álltak a napokban a szegedi törvényszék előtt, mindketten szentesiek. Valás ellen elkövetet vétséggel voltak vádolva, mivel most egy éve, éppen halottak n a p j á n alapos botrányt csináltak a temetőben. Hajba kaptak, üttették-verték egymást, durva módon megsértvén ezzel a kegyeletet, A d o l o g a z, h o g y T ö r ö k Józsefné hosszú idő óta elkecseregett ellenségeskedésben él a mostoha anyjával: D u n a h á t i Mátyásnéval. Ahol csak tehették, kelemetlenkedtek egymásnak. A mostoha anya kiment a temetőbe és koszorút helyezett az elhalt férje sírjára. Alighogy ezt a leánya meglátta, odarohant a sírhoz l e k a p t a r ó l a a z a n y a k o s z o r ú j á t é s b e l e d o b t a a z á r o k b a. Ebből kerekedett a verekedés. Amikor ugyanis Dunahátiné meglátta, mit mivel mostoha leánya a koszorúval, nekiesett és ütélgelni kezdte. Majd lekapt a lánya által az apa sírjára elhelyezett égő gyertyákat és beledobta sarba. A temető fényesen ki volt világítva és teli kegyeletesen kizárandókat emberekkel, akiknek legnagyobb lelkiüpelésére játszódtak le a fent leírt jelenet. A két asszony a törvényszék előtt töredelmesen bevallotta a bűnét. Szántakbánták, amit elvakult szenvedéllyel cseleked-

tek és a törvényszék ezért kegyelmes is volt hozzájuk, I—1 napi elzárásra és 5—5 fity pénzbüntetésre ítélte őket, amiből a két asszony megnyugodott.

— **Tífusz a városban.** A múlt hét olyamán egyszer csak az a meglepő jelenség mutatkozott közegészségügyi tekintetben, hogy gyors egymásutánban érkeztek a hatóságok hivatalos bejelentések tífuszban történt megbetegülésekről. Vasárnapra 13 ilyen tífusz megbetegült jelentettek már be, ami elég tekintélyes szám és méltán adhat okot hatósági orvosi beavatkozásra ennek kipuholása végett: mi idézhette elő ezt a szomorú jelenséget? P o l l á k Sándor dr. vármegyei főorvos személyesen végezte erre nézve a nyomozást és rájött, hogy a legtöbb esetben egészségtelen kútvíz ivásától származott a baj, mely különben szakvéleménye szerint nem aggasztó, nem is bír járványos jelleggel, mert a fellépett tífuszbetegség csaknem minden esetben enyhe lefolyású. Értesülésünk szerint eddig három tífuszbeteg halt meg és vasárnap óta újabb ilyen megbetegülést a hatóságnál nem jelentettek be. Veszedelem tehát csakugyan nincs, mind a mellett figyelmeztetjük a közönséget saját érdekében, de általában egészségügyi érdekből is, hogy tartózkodjék a rossz kútvíz ivásától. Hogy kint a tanyák világában, honnan néhány tífuszbeteg a városba került be, az emberek kényszerűségből a rossz kútvízért isszák, még érthető és menthető, de a városban annyi már az ártézi kút, hogy csakugyan fölösleges más kútvizet inni.

— **Felmenített szatóc.** A szegedi kir. törvényszék a napokban tartotta meg V i n c e János szentesi kereskedő ellen a végtárgyalást, ki azzal vádolatott, hogy az ez évi márciusban légeett üzletét önmaga gyújtotta fel, előbb azonban az üzlet értékét jóval meghaladó összeg erejéig biztosította azt, 17 tanút hallgatott ki a bíróság ez ügyben annak dacára, hogy a még akkor éjél megtartott tűzrendőri vizsgálat csaknem kétséget kizárólag megállapította a szándékosságot, a kir. törvényszék felmentette a vádlottat, mivel az eltilésre bizonyítottok nem találtak.

— **Katalinbál.** A függetlenségi 48-as Kossuth-kör f. hó 26-án Katalinbált rendez saját kispactéri háza termében, melyre a meghívókat már szét is küldték. A kedélyesnek ígérkező mulatságra azzal hívjuk fel a közönség figyelmét, hogy akik eddig meghívót nem kaptak volna, de erre igényt tartanak, jelentésk ezt a rendezőségnek, mely az akaraton kívül tévedést készségezen hozza helyre.

— **Elmaradt csillaghullás.** Itt a világ vége! — ezzel a jóslással rimogta meg F a l b német időjós az emberiséget és a lapok is váltig bizonykodtak, hogyha vége nem lesz is a világnak, de bizonyos, hogy lesz valami a f. hó 13-ól 14-re viradó éjszakán, mikor a 30 év előtt kettészakadt üstökös egyik elvált része összeközik az öreg földünkkel, — ha egyéb nem, lesz egy olyan csillaghullás, mely felér egy impozáns égi tűzijátékkal, amilyenben nem gyönyörködött talán egy ma élő ember sem. És az emberek lesték azon az éjszakán a ritka szép égi tűneményt. Társaságok virasztottak fent vig poharazás mellett, hogy el ne szalassák a 30 évben egyszer kínálkozó alkalmat, jámbor polgárok felriadtak almukból többszörösen, kieszitni a szabadba, hátha épp akkor rendeznék az égi hatalmak ezt az isteni tűzijátékot. És csalódtak a vig mulatozók épp úgy, mint az almukból felriadók. A pohár fenekére legmélyebben beletekintett atyafiak se láttak — kettőz látás mellett sem valami rendkívüli csillaghullást, sőt mintha gúnyolni akarná az ég a véges emberi elmét, épp azon az éjszakán olyan kevés csillag tűndökölt az égen, mint ritkán egy egy ilyen derűs téli éjszakán.

— **Elopott ruhaneműk.** R á c z Pál hmvásárhelyi lakos haza fele indult kocsjával, s útközben egy kis sziverostőre betért a Szarvas fele kocsmába, s mig odabent idogált, azaltal valamí szembűfels tolvaj felvágta a kocsi takaró ponyvát s ellopott 7 drb. nadrágot és 11 drb kabátot. A károsult ember csak Hmvásárhelyen vette észre a lopást, s az ottani rendőrség útján kéri a tettes kézrekerítését. A rendőrség megindította a vizsgálatot, s erélyesen úti az élelmes tolvaj nyomát azzal a bizonyos nagy bittal.

— **Veszedeles csaló** került feljelentés folytán a rendőrség kezébe, ki hasonló üzelmekért már több ízben jelentett fel, s dacára hogy csalásait már többször beismerte, mindezeideig zavartalanul csalta-fosztotta a hiszékeny szegény embereket, kik hittegetésére, a nagy nyeresémnyre való kilátásért — mindannyiszor kihagyták magokat fosztani. S z a b ó János ez a veszedeles ember, ki újabbban M e c s B a l o g h Sándorné, N e g y e s i János és F u r t á s z Antalné feljelentése folytán állítottat elő, mivel nevezetektől, miután kipuhaltotta hogy sorsjegyeik vannak, úgy a sorsjegyeket, mint azonfelül még bizonyos summákat csalt ki, hogy a nyeresémnyeket felvehesse. A gyanútan áldozatok, kik leginkább oly szegények, hogy a még neki adandó pénz is kölcsön kérték, mindannyian a rendőrséghez fordultak, hogy a csalótól a pénz visszakaphassák, de hiába, mert habár beismerte, hogy nevezetektől a pénz felvette, mindig azzal védekezik, hogy az illetők önmaguk ajánlották fel az általa felvett összegeket. S minthogy csalásait mindig tanúk nélkül szokta elkövetni, mindannyiszor kisiklik a büntetés alól. Mi már egy ízben figyelmeztettük a közönséget, hogy ne üljön fel e veszedeles ember hittegetéseinek, s most újból felhívjuk a közönséget, hogy a szabadlábban lévő csalótól óvakodjék mindaddig, mig a rendőrség a folyamatba tett eltoncoltatását nem foganatosítja s illetőszé helyére vissza nem küldi, hogy végre-valahára megszabadítsa a közönséget a S z a b ó csalásaitól.

— **Talált tárgyak** vannak letétben a rendőrségnél, köztük egy értékes aranygyűrű és egy ősi gallér, miket igazolt tulajdonosaiak átvehetnek.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 85 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként a legdivatosabb szőrés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak postabé és vámentesen** valamint hához szállítva **mintákat pedig postatorútival** küldednek. **Henneberg G. selyemgyárai** (os. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** — Magyar levelezés, Svájcba kétszeres levélbéllyeg ragasztandó.

Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” november 12-iki száma 21 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »A honvédelmi miniszter és államtitkara tizenöt éves jubileuma» (Baró Fejérváry Géza és Gromon Dezső arcképpével) Mikszáth Kálmántól. — »Töprengés» Költemény. Irta Szalay Károly. — Regénytár: »A főispán vendégei. Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán (Goró Lajos rajzaival). — »A Zöld Sugar» Regény. Irta Verne Gyula (a francia kiadás illusztrációival). — »Péterffy Jenő» (arcképpel). — »A magyar hajózas múltja» (képekkel). — »Priessnitz Vince» (arcképpel) Barabas Miklós vízfestménye után és képpel: »A magyar fürdővendégek által állított emlék Gräfenbergben». Dr. Palócz Ignációl. — »Alvas az éhség ellen.» — »Cigány zeneiskola» (képpel) Valentiny Janos festménye után). — »Jókai Napolyórté» (Jókai és neje arcképpével). — »Novelli». Szüry Dénes-től. — »Felleghajtó agyuk» (képpel). — »A transzvali habaróbuló» (képekkel: A boerok vezérei: Boer lovasok tamadasa; Ladysmith város). — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek. Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendszeri rovatok.

A »Vasárnapi Ujság» előfizetési ára, negyedévre 2 forint, a »Politikai Ujdonságok»-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem útca. 4 szám.) Ugyanígy megrendelhető a »Képes Néplap», legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatorzsda. (Reich Jenő és Társa heti jelentése.) Az ország számos vidékéről panaszoknadnak az emberek és rovarok által okozott károk miatt. Az időjárás kezdetben száraz és derült, utóbb esős és borult. Az üzletviszonyok továbbra is kedvezőtlenek, a forgalom korlátozott.

B ú z a irányzat lanyha, a forgalom kicsiny, az árak csökkentek. R o z s 6—6.25 frtig jegyez.

Árpa alig talál érdeklődésre. Minőség szerint 650—90.

Z a b árak 10—15 krt vettek. Szín és tisztaság szerint 480—5.30 frt.

T e n g e r i 5.40—5.50 frt.

Laplulajdonos és felelős-szerkesztő: **Dr. MATÉFFY FERENC**
Társ-szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**

Üzlet átadás!

Átadandó vidéki városban egy szépen berendezett

vas és fűszerüzlet,

mely sok — környékbeli községi, urasági és géptulajdonos — vevőkkel bir.
Czím a kiadóhivatalban. 6—1

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármínemű csúzos bántalmái, u. m. közsvény, csúz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idűlebb eseteknél is már egyszeri bedőrszólésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejtájást 5 perc alatt

megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapestben: **Török József** úr gyógyszerüzletében, Király-útca 12. és **dr. Egger A.** úr gyógyszerüzletében, Váci-körút 17. szám. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerüzletében, valamint a készítő

WDDER GYULA gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Ugyszintén SZENTESEN:

Ifj. Várady Lajos, Gömbös László gyógyszerészeknél. 10 6

1514899. sz.

Árverési hirdetemny.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezenell köz-hírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbírószág 1899. évi V. 568. számú végzése következtében Hivatalból, Herman Fleischer s társa javára Fischer Albert szentesi lakos ellen 33 frt s jár. erejű 1899. évi jun. hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülglalt és 390 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: szódavizgyár és szódás üvegek, nyilvános árverésen eladandak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbírószág 1899. ik évi V. 568/4 számú végzése folytán 33 frt tökekövetelés, ennek 1898. évi augusztus hó 2. napjától járó 5 százalék kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 9 frt 74 krtban bíróság már megállapított költségek erejű 1899. évi jun. hó 16 napjának d. e. II. órája határidőül kítűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. é. LX. t.c. 107. és 108 §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le és felülfoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentesen, 1899. nov. 2. napján.

VÉGH SÁNDOR,

kir. j.-bírószági végrehajtó.

Hirdetemny.

A város tulajdonát képező Jurenák-féle háznál levő magtár-épület a f. é. november hó 24-től kezdődőleg haszonbérbe kiadó lesz.

Felhívom tehát az ezen magtár-épületet haszonbérbe kívenni szándékozókot, hogy ajánlataikat szóval vagy írásban nálam jelentsék be.

Szentes, 1899. november 11.

Novobáczky Győző,

gazd. tanácsnok.

2—1

Richter-félc

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziser leantált az idő megpróbidásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedőrszóléséknél alkalmaztati közsvényéll, csúznál, tagazagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedőrszólésekre is mindig gyakrabban rendelők. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszéri háziser, melynek egy háztársában, s meg kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. 1/2 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerüzletben készletben van; fő raktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjeggyel s Richter csigajeggyel nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
os. és kir. udvari szállító.

